

CSEPELY ESZTER

Oroszország a Kereskedelmi Világszervezetben

Konzulens: Dr. Kacsirek László

Türelem rózsát terem.

Absztrakt

Jelen tanulmány célja Oroszország külkereskedelmével foglalkozó szakdolgozatom legfontosabb következtetéseinek összegzése. Írásomban arra keresem a választ, hogy Oroszország számára milyen előnyöket jelenthet a Kereskedelmi Világszervezethez való csatlakozás és ennek tükrében hogyan változik majd az ország gazdasági, kereskedelmi helyzete. Ennek érdekében megvizsgálom az orosz gazdaságságot közvetlenül a csatlakozás előtt, majd bemutatom a jövőre vonatkozó kilátásokat. Nemzetközi kereskedelmi szempontból külön figyelmet fordítok a mezőgazdaság, az ipar és a szolgáltatási szektorokra. Végül a csatlakozás és a liberalizáció jóléti hatásait vizsgálom.

Kulcsszavak: Oroszország, Kereskedelmi Világszervezet, liberalizáció

Miért éppen Oroszország?

Azt hiszem, nehéz lenne egy olyan napilapot találni, amiben ne lenne akár csak egy aprócska cikk is Oroszországról: diplomácia, olaj, olimpia – mindig van mivel foglalkozni. Oroszország nagyhatalom, szerepe nemcsak Európában jelentős, de a világban is.

A Föld legnagyobb és 142 millió lakosával egyik legnépesebb országaról van szó. Az általa termelt GDP a 7. legmagasabb, ő látja el kőolajjal és földgázzal Európa és Ázsia számos országát, de ne feledkezzünk meg jelentős fém és faáru exportjáról sem! Gazdasági szerepe tagadhatatlan, de valahogy mégis egy kicsit kilóg a sorból, kevésbé részese a globalizálódott világnak.¹

Szakdolgozatomban arra kerestem a választ, hogy Oroszország hogyan lett a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) tagja és azt vizsgáltam, hogy a tagság révén milyen változások következtek be az ország kereskedelmében és milyen változások várhatóak még.

A WTO célja, hogy előmozdítsa a nemzetközi kereskedelem növekedését: megteremtse a lehetőségét az áruk és szolgáltatások szabad áramlásának, lebontsa a kereskedelmi akadályokat, védje a szellemi tulajdonjogokat, növelve ez által az életszínvo-

¹ OECD: *Factbook, Economic Environmental and Social Statistics*. OECD Online. (2013a) doi 10.1787/factbook-2013-en [Letöltve: 2014.04.05]

nalat és a jólétet.² A kereskedelmi liberalizáció előmozdításával a szervezet erősíti a gazdasági globalizációt, egy integrált világkereskedelmi hálózat kialakítására törekszik. Szabályait, tevékenységi körét nemzetközi szerződések rögzítik, amelyek többek között vonatkoznak az áruk és szolgáltatások kereskedelmére, szellemi tulajdonjogokra és kereskedelmi vonzatú beruházásokra.

Oroszország volt 2011-ig az utolsó olyan meghatározó gazdaság, aki nem csatlakozott a szervezethez, noha az számos előnyt: világgazdasági integrációt, magasabb beruházási rátát, a piacokon pedig jobb minőségű termékek megjelenését segítette volna elő, nem beszélve a diplomáciai szempontokról.

E tanulmányban szakdolgozatom főbb eredményeit szeretném összegezni: bemutatni az orosz külkereskedelem csatlakozáskori helyzetét és a várható jövőbeli változásokat.

Az orosz külkereskedelem a helyzete

Az orosz gazdaságot is megrengette a 2008-as pénzügyi válság. A GDP növekedésének üteme lassult, a kereskedelmi forgalom csökkent. A 2009-es mélypont után azonban már megfigyelhetőek a fellendülés jelei.³

Az export és az import aránya a GDP-hez képest a csatlakozás előtt 30, illetve 22-23% körül alakult. Ebből jelentős részesedést tett ki az árukereskedelem. Például 2011-ben az áru import háromszorosa volt a szolgáltatás importnak, az export esetén pedig majd kilencszeres ez az arány. A teljes export és import értékének növekedése az előző évekhez képest lassul, de a 15% körüli értékek még mindig jelentősnek mondhatóak. Az ország befektetésvonzó-képessége már magasabb, mint 2009-ben volt, továbbá a beáramló FDI 2012-ben meghaladta a kifelé irányulót.⁴

Most vizsgáljuk meg az orosz külkereskedelmet termékszerkezeti szempontból! 2011-ben, amikor az ország tagja lett a Kereskedelmi Világszervezetnek, exportjának 71%-át nyersanyagok adták. Ezen belül is jelentős a feldolgozatlan, nyers kőolaj (36,4%), a finomított kőolaj (17,0%) és földgáz (13,2%) szerepe. A meglehetősen egyoldalú exportszerkezet, bár nagy bevételeket biztosít az ország számára, sokáig nem tartható fent. Mindenképp szükség van a differenciálásra, illetve a feldolgozottság fokának növelésére, ami lehetővé tenné az ország bevételeinek emelkedését.⁵

Az ország importjának szerkezete ennél differenciáltabb volt, habár annak több mint felét nyersanyagok (41,5%) és fémek (13,8%) adták. Az import kapcsán feltétlen ki kell emelni az elektronikai eszközök, gépjárművek (együttesen 9,2%) és mezőgazdasági termékek (5,4%) helyzetét.⁶

Az 1998-as válságot követően mind az export, mind az import dinamikusabban nö-

² WTO.: *WTO Alapító Okirat*. (1994) http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/04-wto.pdf [Letöltve: 2014.02.04.]

³ The Observatory of Economic Complexity.: *Russia*. The Observatory of Economic Complexity. (2014) <http://atlas.media.mit.edu/explore/stacked/hs/import/rus/all/show/1995.2011/> [Letöltve: 2014.03.19.]

⁴ The Observatory of Economic Complexity 2014

⁵ Uo.

⁶ Uo.

vekedni kezdett, melyet a 2008-as gazdasági válság ugyan megtört, de 2009-től újra növekedés figyelhető meg. Az aszimmetria azonban itt is jelen van. Az export terén a nyers kőolaj és földgáz egyre nagyobb arányát teszi ki az ország bevételeinek. Az import viszonylag egységesen növekedett, illetve esett vissza a válság évében. Azonban ki kell emelni a gépgyártást, melynek részesedése egyre csökken. Ez a tény pedig összehasonlítva ugyanezen szektor nem növekvő exportjával jól rávilágít a jelenlegi protekcionista politikákra.⁷

Nemcsak a termékek összetétele, hanem a kereskedelmi partnerek kiléte is meghatározó. Az orosz export fő célpontja Európa, ide irányul a nettó kivitel 61,23%-a. Ezen belül meglepően magas a Hollandiába irányuló export, a második helyen Németország állt. Megállapítható, hogy az orosz gazdaságban még mindig jelentős szerepet töltenek be az egykori szovjet tagköztársaságok, illetve a volt keleti blokk.⁸

Az orosz kereskedelmi kapcsolatok hagyományosan Európa irányába voltak erősek, de a földrajzi közelség és az ázsiai feltörekvő gazdaságok ezt még megváltoztathatják. Az elmúlt 5-6 évben az Ázsiába irányuló orosz export egyre nőtt: Kína 2011-ben nagyobb arányban részesedett az orosz exportból, mint az Európában második Németország.⁹

Az import tekintetében is azt mondhatjuk, hogy az európai beszállítók szerepe jelentősebb. A második legnagyobb európai partner Németország, akit Fehéroroszország követ.

Nem Európából kerül ki azonban a legfontosabb importőr ország: ez Kína, aki főként gépipari anyagaival és 8,55%-os részesedésével emelkedik ki. Az import területén még markánsabban látszik Ázsia feltörekvése: Európa 182 milliárd USD értékben, Ázsia pedig 88,9 milliárd USD-ral részesedett az orosz importból.¹⁰

Az Európai Unió próbálja felvenni a versenyt a feltörekvő ázsiai piacokkal. A két piac között Partnerségi és Együttműködési Megállapodás van érvényben, melyben rögzített a legnagyobb kedvezmény elve is. A kereskedelmi forgalom nagy része liberalizált, de bizonyos esetekben, például az acél kereskedelem esetén fennállnak még korlátozások.¹¹

Az 1997-es együttműködési szerződés egyes területeken idejélmúltnak bizonyult, így 2008-ban tárgyalások kezdődtek egy új szerződésről. 2010-ben ez a folyamat azonban megtorpant, mivel a kereskedelmi beruházások területén a felek nem tudtak megegyezni, illetve a Kazahsztán és Fehéroroszország irányába történő nyitás is megnehezítette a helyzetet. A tárgyalások azóta is zajlanak, de megállapodás még nem született.¹²

⁷ The Observatory of Economic Complexity 2014

⁸ Uo.

⁹ Uo.

¹⁰ uo.

¹¹ Ludvig Zsuzsa: *Oroszország és a kibővített Európai Unió gazdasági kapcsolatai* Budapest, 2008, Akadémia Kiadó.

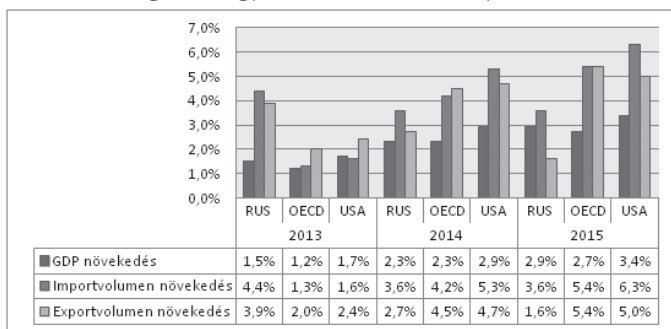
¹² Európai Bizottság: *Trade - Russia*. European Commission (2013) <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/russia/> [Letöltve:2014.03.19]

Várakozások, lehetőségek

A csatlakozáskori helyzet megismerése után vizsgáljuk meg, milyen kilátásai vannak az orosz gazdaságnak az elkövetkező néhány évre!

Az OECD 2013-ra 1,5%-os GDP növekedést jelzett előre. A 2013-ra vonatkozóan csak gyorsjelentések láttak napvilágot, és az orosz gazdaság kis mértékben alul teljesítette ezt a prognózist az állami megrendelések visszaesésének nyomán.¹³ Idénre és jövőre vonatkozóan további emelkedés figyelhető meg, ami közelít az OECD átlaghoz. A növekedési ütem gyorsulását főként a világgazdaság általános helyzetének javulásával magyarázzák a szakértők.¹⁴

1. ábra Az orosz gazdaság fontosabb mutatói az OECD átlag és az Egyesült Államok viszonyában

Forrás: OECD (<http://www.oecd.org/economy/russian-federation-economic-forecast-summary.htm>)

Az importvolumen növekedését 3,6% körülre várják a következő években. Ez meglepőnek tűnhet annak tudatában, hogy az ország most csatlakozott a Kereskedelmi Világszervezethez, ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy az import korlátozások megszüntetésére minimum 5-6 évre van szükség. (Bizonyos esetekben tágabb határidőket is kapott az ország.)¹⁵

Az export volumen növekedési ütemében is lassulást fedezhetünk fel. Ezt is főként az indokolja, hogy a tagság előnyei inkább hosszú távon mutatkoznak majd meg. Ugyanakkor a szervezet az euro-zóna, mint jelentős kereskedelmi partner, növekedését jelzi előre, ami nagyot lendíthet az orosz exporton.¹⁶

Az OECD szerint is a strukturális átalakítások mozdítanak elő az orosz gazdasági növekedés gyorsulását az elkövetkező 1-2 évben. Különösen fontos lehet ez, mivel a

¹³ Tanas, O., & Kuznetsov, V.: *Russian Economic Growth Slows More Than Estimated in 2013*. Bloomberg. (2014) <http://www.bloomberg.com/news/2014-01-31/russian-economic-growth-slows-more-than-estimated-in-2013.html> [Letöltve: 2014.03.25.]

¹⁴ OECD: „Russian Federation” in *OECD Economic Outlook, 2013b*, II. kiadás http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-outlook-volume-2013-issue-2/russian-federation_eco_outlook-v2013-2-42-en#page1 [Letöltve: 2014.03.12.]

¹⁵ OECD 2013b

¹⁶ uo.

feltörekvő országok jó részének növekedése lassul, a kőolaj és földgáz iránti kereslet csökkenése pedig az árak esésének is valószínűséget ad.¹⁷

Ez után az általános kép után nézzük meg az egyes szektorok helyzetét: mit várhatunk a mezőgazdaság, az autóipar, a nyersanyag kitermelés, szolgáltatás kereskedelem és szellemi tulajdonjog területén a WTO csatlakozást követően.

Mezőgazdaság

A jelenlegi helyzetet tekintve azt mondhatjuk, Oroszország nettó élelmiszerimportőr, Szakértők pedig azt várják, hogy ez a helyzet a közeljövőben nem fog változni. Sőt, növekvő import figyelhető majd meg.¹⁸

Az import növekedése főként a vámok csökkenésének és a megszűnő kvótáknak köszönhető. Az is hozzájárul a látványos importnövekedéshez, hogy a beérkező élelmiszerek főként fejlődő országokból származnak. Ez azzal magyarázható, hogy az Általános Preferenciarendszer (GSP) alkalmazása kötelezővé válik, ami megkönnyíti az fejlődők orosz piacon való jelenlétét. Többek között ezért várják Brazíliát az egyik legnagyobb importőrnek. Végül, Oroszország szabadkereskedelmi megállapodással rendelkezik a FÁK országok egy részével. Ez azt jelenti, hogy rajta keresztül könnyebben megközelíthetőbbek lesznek a FÁK piacok, és ennek a hatása nemcsak az importban, hanem az exportban is érződni fog majd.¹⁹

Az élelmiszerexport is növekvőben van. E tekintetben a legfontosabb kérdést az ártámogatások vetik fel. WTO tagként ugyanis tilos exporttámogatást nyújtani. Az ország többször is élt ezzel az eszközzel, viszont ennek megszűnése révén nem várhatunk olyan dinamikus növekedést a külpiacokra való termelésben, mint az importban. A partnerországok tekintetében továbbra is a FÁK piacok lesznek a legmeghatározóbbak, ami földrajzi adottságokkal magyarázható. Az exportvámok az importvámokhoz képest alacsonyabbak voltak, ez is oka annak, hogy az exportbővülés nem lesz hirtelen.²⁰

A termékszerkezetet tekintve azt mondhatjuk, az orosz termékek kevésbé versenyképesek. A húsipar területén mindenképp növekvő importra kell számítani. Ehhez kapcsolódva a tej importja is emelkedni fog. Az alkoholtartalmú italok piacán kettősség figyelhető meg: a sör előállítására például magasan megtérülő üzlet, míg például a borok területén a jelenlegi importőröknek egyre inkább számolni kell a chilei versenytársakkal. Az ország cukorból is behozatalra szorul.²¹

¹⁷ uo.

¹⁸ Kiselev, S. és Romashkin, R.: *Possible Effects of Russia's WTO Accession on Agricultural Trade and Production*. International Centre for Trade and Sustainable Development (2012). <http://pdf.thepdfportal.com/?id=120826&nocache#> [Letöltve:2014.03.05.]

¹⁹ Kiselev, Romashkin 2012

²⁰ uo.

²¹ Kiselev, S.: *Effects of Russia's WTO Accession on Agriculture and Food Sector*. Regional Office for Europe and Central Asia of the Food and Agriculture Organization. (2013) http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/Europe/documents/Publications/RussiaWTO__2013_en.pdf [Letöltve: 2014.03.08.]

Autóipar

Az autóiparral kapcsolatban a személygépkocsik piacáról fogok írni. Ez a piac 2005 óta egyre jelentősebb szerepet tölt be az orosz gazdaságban. Ekkor ugyanis az ország számos multinacionális autógyártóval kötött kétoldalú megállapodást. A beruházás-ösztönző szerződés számos kedvezményt nyújtott e vállalatok számára. Ettől az évtől gyors növekedésnek indult a személygépkocsik piaca, és a továbbiakban a szakértők akár 30-40%-os növekedést is becsülnek.²²

A WTO-hoz való csatlakozás után is folytatódni látszik ez a trend. A növekedés egyik motorja a fogyasztói igények változása. Amióta az országban könnyebben elérhetőek a jó minőségű külföldi autók, azóta a lakosság kereslete is folyamatosan emelkedik. Ezzel szemben az orosz gyártmányú autók iránti kereslet csökken, melynek okai főként az alacsony minőségben keresendőek.²³

Az importvámok csökkenése, illetve megszűnése két okból hátrányos a hazai gyártóknak. Egyrészt az import mennyisége, ha kis mértékben is, de növekedni fog, legyen szó új vagy használt autóról. Emellett az Oroszországban termelő külföldi vállalatok olcsóbban juthatnak alkatrészekhez. Ez nem jelenti azt, hogy a személygépkocsik árai csökkennének, inkább az várható, hogy az autók alapfelszereltsége bővül, illetve plusz szolgáltatások kapcsolódnak majd az értékesítéshez, ami javít a termék ár-érték arányán.²⁴

A piac növekedésének másik oka az alacsony egy főre jutó autók száma. A csatlakozáshoz kapcsolódó gazdasági felzárkózás e téren is tetten érhető. Az európai piacokhoz viszonyítva Oroszországban kb. fele akkora az egy főre jutó autók száma, így kb. 30 millió autó hiányzik a piacról. Ilyen mennyiségű autó legyártására a piac képes lenne, ugyanakkor a fogyasztók fizetőképessége kis mértékben akadályozza az eladások emelkedését.²⁵

A logisztikai költségek csökkenésével az export növekedése is várható. Az orosz gyártmányú autók exportja a használtautó importot fogja ellensúlyozni, és főként a környező országokba irányul majd. Ezzel a kereskedelmi integráció egyre mélyül.

Az integráció tetten érhető továbbá vállalatközi együttműködések formájában is: a Kamaz például a Daimlerrel dolgozik együtt, de a Renault-Nissan csoport is fontos szerepet tölt be e tekintetben. A piac egyre vonzóbb a külföldi befektetők körében. Az integráció hosszabb folyamat lesz: az eredmény az elkövetkező 10 évben fog látszódni majd, és a vállalások teljesítéséhez pedig mindenképpen szükség lesz a 7 éves időszakra.²⁶

Szolgáltatások

Az orosz szolgáltató szektorban jelentős változások várhatóak a WTO csatlakozás

²² Faskhiev, K. A.: Will WTO Accession Affect Russia's Automotive Industry? *Problems of Economic Transition* 2013. LVI (4), 39–55. oldal doi:10.2753/PET1061-1991560404 [Letöltve: 2014.03.08.]

²³ Faskhiev 2013

²⁴ Uo.

²⁵ Uo.

²⁶ Faskhiev 2013

nyomán. Ennek fő oka abban keresendő, hogy a harmadik szektor volt a legkevésbé liberalizált. Az orosz piacon szinte kizárólag orosz szolgáltatók tevékenykedtek.²⁷

A csatlakozás után azonban külföldi vállalatok is megjelenhetnek az orosz piacon: egyes szektorokban ugyan még érvényben vannak tulajdonjogi kvóták, de például a telekommunikációs szektorban engedélyezett a kizárólag külföldi tulajdonú vállalatok működése is.²⁸

Ez azt fogja eredményezni, hogy mind több multinacionális vállalat jelenik meg majd az országban. Szakértők véleménye szerint inkább *joint venture* formában bővül majd a piac. Ennek oka, hogy a külföldi befektetők az eddig ismeretlen piacon alacsonyabb kockázatot vállalva a helyi ismeretekre támaszkodva próbálnak majd piacra lépni.²⁹

A kizárólag orosz tulajdonú vállalatok száma és versenyképessége is csökkenni fog. A külföldi vállalatok mind technológiailag, mind *know-how*-ban erősebbek lesznek, alacsonyabb működési költséggel dolgoznak majd. Bevételeik kezdetben azonban hasonló szinten lesznek majd, mint az orosz vállalatoknak. A multinacionális cégek bevételei a vámok és más korlátozások csökkenésével növekedni fognak, míg az orosz cégek a verseny miatt vesztenek majd nyereségességükből.³⁰

A piac koránt sem mondható telítettnek: a bővülés a munkahelyek számának emelkedését is magával hozza majd, főként a multinacionális vállalatok körében.³¹

A jelentős vámcsökkentések ellenére a szektor fellendülést inkább a tulajdonjogi szabályozás enyhülése és az FDI beáramlását segítő intézkedések adják: a harmadik szektorból származó GDP növekedés, illetve fogyasztói többlet körülbelül 75%-át teszi majd ki ez.

Jensen, Tarr és Rutherford úgy vélik, főként a termeléshez kapcsolódó szolgáltatók területén lenne fontos az előrelépés, ami segíthet az országnak felzárkózni a legfejlettebb államokhoz. A szállítmányozási és kitermelési szolgáltatások esetében pedig az Egyesült Államok számos piaci lehetőséget lát, főként a gyógyszeriparban.³²

A telekommunikációs szektor is nagymértékben hozzájárul majd a bevételek emelkedéséhez. Ez ugyanis azon ágazatok közé tartozik, ahol teljes liberalizációra törekednek már a csatlakozás kezdeti szakaszában. A csatlakozáskor úgy becsülték, növekedni a fog a rádió, televíziós csatornák és a közvetítési jogok száma. (Bár a Szocsi Olimpiát volt, aki az elmaradt közvetítések olimpiájának nevezte.)³³

A bank és biztosítási szektor helyzete a leginkább megkérdőjelezhető. Továbbra is

²⁷ Jensen, J., Tarr, D., és Rutherford, T.: *Telecommunications Reform within Russia 's Accession to the WTO*. Világbank. (2005) doi:<http://dx.doi.org/10.1596/1813-9450-3501> [Letöltve: 2014.03.08.]

²⁸ Jensen, Tarr, Rutherford 2005

²⁹ uo.

³⁰ uo.

³¹ uo.

³² International Trade Administration: *Russia 's Accession to the WTO Opportunities for the U.S. Services Sector*. International Trade Administration (2010) http://www.trade.gov/mas/ian/build/groups/public/@tg_ian/documents/webcontent/tg_ian_003455.pdf [Letöltve:2014.03.20]

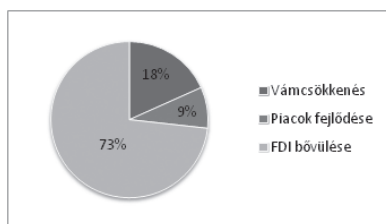
³³ Runova, V.: *The Impact of WTO Accession on the Russian Financial Services Sector*. The Moscow Times (2012) http://www.themoscowtimes.com/business_for_business/article/the-impact-of-wto-accession-on-the-russian-financial-services-sector/459857.html [Letöltve: 2014.03.24.]

csak fióktelep alapítása lehetséges, hatósági ellenőrzés révén. A biztosítási szektorban, biztosan a bankszektorban a távoli jövőben képzelhető csak el a külföldi leányvállalatok alapításának esélye. (Az OECD csatlakozási tárgyalások során ez a fontos kérdés.) Illetve kérdéses még az is, hogy az orosz Jegybank mennyire tudja, vagy hajlandó csökkenteni tulajdonjogát különböző kereskedelmi bankokban, például a Sberbankban. Ez a felügyeleti szerepet kérdőjelezi meg.³⁴

Jóléti hatások

A mezőgazdaság, az ipar és a szolgáltatás szektor tekintetében a hatások főként hosszú távon mutatkoznak. Ennek tükrében meglepő, hogy szerintük a jóléti hatások már rövidtávon is igen jól érzékelhetőek lesznek. Becslésük szerint az átlagos növekedés a csatlakozás évét megelőző GDP 2,8%-ának megfelelő lesz, míg hosszú távon 3,3%-kal számolhatunk.³⁵

2. ábra A jólét növekedésének összetevői

Forrás: a szerző szerkesztése Jensen, Tarr, Rutherford 2004 alapján

A fogyasztói szemszögből nézve a teljes fogyasztói többlet 7,2%-a is lehet a csatlakozáskori fogyasztásnak. Ez több tényezőből tevődik össze: egyrészt a vám csökkenéséből, másrészt a növekvő FDI-ből és végül a piacok versenyképességének növekedéséből. A vámcsökkenés hatásai a jobb forrás- és termelés elosztásban mutatkoznak majd meg, míg az FDI növekedése főként a növekvő versenyképességnek és a szabályozásbeli korlátok lebontásának köszönhető majd.³⁶

A hosszú távú versenyképesség fenntartása pedig az egyre növekvő működőtőke-állomány következménye lesz. A tanulmány szerzői szerint ez annak köszönhető, hogy a külker mérleg szufficitjéből az ország újabb külföldi beruházásokat eszközöl majd, mely révén bevételei emelkednek. Ez maga után vonja a működőtőke növekedését, a növekvő fogyasztást és a magasabb jóléti szintet is.³⁷

³⁴ Young, K., Baranov, K. és Arefyev, O.: *WTO accession in relation to Russian financial sector*. ACC Online (2012) <http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=ae1535b4-0fe5-4958-9da8-c10baa6ff0bb> [Letöltve: 2014.03.25.]

³⁵ Jensen, J., Tarr, D., és Rutherford, T.: *Economy-Wide and Sector Effects of Russia's Accession to the WTO*. Világbank. (2004) http://siteresources.worldbank.org/INTRANETTRADE/Resources/Topics/Accession/Jensen-Rutherford-Tarr_effectsaccession.pdf [Letöltve: 2014.03.08.]

³⁶ Jensen, Tarr, Rutherford 2004

³⁷ uo.

Összegzés

Dolgozatom célja, hogy bemutassam, hogyan lett Oroszország a Kereskedelmi Világszervezet tagja, elemezzem a csatlakozás óta történt változásokat és a további várakozásokat az ország kereskedelmében.

Oroszországnak több okból is elengedhetetlen volt, hogy csatlakozzon a szervezethez. Egyrészt ő volt az utolsó jelentős nagyhatalom, aki még nem volt tag, így akár presztízs kérdésként is felfogható a csatlakozás. Másrészt az országnak szüksége van a mélyebb gazdasági integrációra.

A csatlakozás hatásai tehát főként hosszú távon érezhetőek majd. Ez alól kivételnek tűnik a jóléti szint. Egyes kutatások ugyanis azt bizonyították, hogy e hatások már most, a piacbővülés (FDI növekedés) szakaszában érződnek. A fogyasztói többlet akár 7,2%-kal is meghaladhatja a csatlakozáskori értékét.³⁸

A hosszú távú hatásokat szektoronként vizsgáltam. A mezőgazdaságban az exportori oldalon az exportvámok megszüntetése hoz majd jelentős előnyöket, illetve a GSP miatt a fejlődő importőrök aránya fog növekedni. Ennek révén az exportbevételek és a kínálat bővül majd.

3. ábra Az orosz gazdaság egyensúlyba kerülése

Forrás: a szerző szerkesztése Jensen, Tarr, Rutherford 2004

Az ipari tendenciák között a külföldi befektetők megjelenése lesz a legfontosabb, mely révén javulnak a termelési technológiák, a versenyképtelen iparágak megszűnnek, a termelékenység emelkedik. Nőni fog a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítás is. Az autóiparban ez például több külföldi gyártó megjelenésében és szélesebb körű értékesítési szolgáltatásokban fog megnyilvánulni.

A szolgáltatások területén szintén jelentős változások lesznek, hiszen ezek a piacok eddig gyakorlatilag zártak voltak. A csatlakozás után külföldi befektetőknek is lesz lehetőség tulajdonjogot szerezni telekommunikációs és pénzügyi szolgáltatást nyújtó cégekben. Így hatékonyabbá válhatnak a hitelezési feltételek is.

A szabályozási rendszer és a jogbiztonság is erősödni látszik, javul az adat-szolgáltatás, biztonságosabb lesz a befektetői környezet. Lassan, de biztosan egységessé válnak a még alkalmazandó vámtarifák, kvóták és azok ellenőrzése. A gazdaság hosszú távon (egyéb sokkuktól eltekintve) egy magasabb növekedési pályára állhat és egyensúlyba kerülhet.

A türelem tényleg rózsát terem.

³⁸ Jensen, Tarr, Rutherford 2004

Irodalom

- Európai Bizottság: *Trade - Russia*. European Commission (2013)
<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/russia/>
[Letöltve:2014.03.19]
- Faskhiev, K. A.: Will WTO Accession Affect Russia's Automotive Industry? *Problems of Economic Transition* 2013. LVI (4), 39–55. oldal
doi:10.2753/PET1061-1991560404 [Letöltve: 2014.03.08.]
International Trade Administration: *Russia's Accession to the WTO Opportunities for the U.S. Services Sector*. International Trade Administration (2010)
http://www.trade.gov/mas/ian/build/groups/public/@tg_ian/documents/webcontent/tg_ian_003455.pdf [Letöltve:2014.03.20]
- Jensen, J., Tarr, D., és Rutherford, T.: *Telecommunications Reform within Russia's Accession to the WTO*. Világbank. (2005)
doi:http://dx.doi.org/10.1596/1813-9450-3501 [Letöltve: 2014.03.08.]
- Jensen, J., Tarr, D., és Rutherford, T.: *Economy-Wide and Sector Effects of Russia's Accession to the WTO*. Világbank. (2004)
http://siteresources.worldbank.org/INTRANETTRADE/Resources/Topics/Accession/Jensen-Rutherford-Tarr_effectsaccession.pdf [Letöltve: 2014.03.08.]
- Kiselev, S.: *Effects of Russia's WTO Accession on Agriculture and Food Sector*. Regional Office for Europe and Central Asia of the Food and Agriculture Organization. (2013)
http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/Europe/documents/Publications/RussiaWTO__2013_en.pdf [Letöltve: 2014.03.08.]
- Kiselev, S. és Romashkin, R.: *Possible Effects of Russia's WTO Accession on Agricultural Trade and Production*. International Centre for Trade and Sustainable Development (2012).
<http://pdf.thepdfportal.com/?id=120826&nocache#> [Letöltve:2014.03.05.]
- Ludvig Zsuzsa: *Oroszország és a kibővített Európai Unió gazdasági kapcsolatai* Budapest, 2008, Akadémia Kiadó.
- OECD: *Factbook, Economic Environmental and Social Statistics*. OECD Online. (2013a)
doi 10.1787/factbook-2013-en [Letöltve: 2014.04.05]
- OECD: „Russian Federation” in *OECD Economic Outlook*, 2013b, II. kiadás
http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-outlook-volume-2013-issue-2/russian-federation_eco_outlook-v2013-2-42-en#page1 [Letöltve: 2014.03.12.]
- Runova, V.: *The Impact of WTO Accession on the Russian Financial Services Sector*. The Moscow Times (2012)
http://www.themoscowtimes.com/business_for_business/article/the-impact-of-wto-accession-on-the-russian-financial-services-sector/459857.html [Letöltve: 2014.03.24.]
- Tanas, O., & Kuznetsov, V.: *Russian Economic Growth Slows More Than Estimated in 2013*. Bloomberg. (2014)
<http://www.bloomberg.com/news/2014-01-31/russian-economic-growth-slows-more-than-estimated-in-2013.html> [Letöltve: 2014.03.25.]

- The Observatory of Economic Complexity.: *Russia*. The Observatory of Economic Complexity. (2014)
<http://atlas.media.mit.edu/explore/stacked/hs/import/rus/all/show/1995.2011/>
 [Letöltve: 2014.03.19.]
- WTO.: *WTO Alapító Okirat*. (1994)
http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/04-wto.pdf [Letöltve: 2014.02.04.]
- Young, K., Baranov, K. és Arefyev, O.: *WTO accession in relation to Russian financial sector*. ACC Online (2012)
<http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=ae1535b4-0fe5-4958-9da8-c10baa6ff0bb> [Letöltve: 2014.03.25.]

Abstract

The aim of this paper is to summarize the most important conclusions of my thesis that deals with Russia's trade. First of all, I am going to write about the possible benefits of joining the World Trade Organization. Then I analyze the Russian trade at the moment of the WTO accession and compare the situation with the future growth predictions. From the view of liberalization I examine the agriculture, the industry and the services sector. Finally, I am going to show the effects of the accession to the welfare of the country.

Keywords: Russia, World Trade Organization, liberalization

